

Voorwoord 2023

2023 was een ‘gewoon’ bijzonder jaar voor de afdeling orthopedie MUMC+, enerzijds was 2023 weer een gewoon jaar zonder COVID, anderzijds een bijzonder jaar waarin artrose zorg als speerpunt, na de portfolio analyse binnen het MUMC+ werd aangemerkt.

Dat laatste is bijzonder omdat in Nederland alleen binnen het MUMC+ het bewegingsapparaat zo’n duidelijk prominente positie inneemt binnen een academisch ziekenhuis. Dat is alleen mogelijk door de inzet van velen! Alle mensen die zich hiervoor hebben ingezet wil ik dan ook danken voor de enorme inzet en enthousiasme. De bijdrage die zij leveren aan de zorg voor onze patiënten, het onderwijs en het onderzoek maken de orthopedie tot een groep mensen waar ik immens trots op ben.

De uitstekende samenwerking tussen de vakgroep orthopedie onder leiding van Tim Welting en de medische afdeling hebben aan de basis gestaan van de academische robuustheid van onze artrose zorg. Samen met het Trialbureau is een groot register opgezet waarin gegevens en materiaal van patiënten met artrose wordt verzameld waarmee op ons Laboratorium voor Experimentele Orthopedie baanbrekend onderzoek wordt gedaan. De doorontwikkeling van het Beweeghuis met verankering in de regio en zichtbaarheid in Nederland maakt het mogelijk om onze patiënten steeds gericht en specifiek te behandelen. Onze samenwerking met de Annadal kliniek zorgt ervoor dat we echt gestalte kunnen geven aan het adagio juiste zorg op de juiste plek.

Onze intensieve samenwerking met de traumatologen heeft ertoe geleid dat we landelijk expert zijn op het gebied van de non-union behandeling. De multidisciplinaire zorg die we hiervoor binnen het MUMC+ kunnen bieden is een prachtig voorbeeld van gezamenlijke inzet die leidt tot erkent succes.

In 2023 hebben we ons als afdeling ook kunnen doorontwikkelen op het aandachtsgebied de wervelkolom. Het wervelkolom team is versterkt met nieuwe medewerkers en we hebben Eva Jacobs de mogelijkheid kunnen bieden om haar expertise op te bouwen door een zes maanden in Barcelona in het spine instituut van het Quironsalud ziekenhuis te werken.

In het voor u liggende jaarverslag staan we stil bij alle inspirerende activiteiten van 2023 die wij alleen in gezamenlijkheid hebben kunnen ontplooiën. Wij blijven bijzonder in bewegen en daarvoor wil ik iedereen hartelijk danken.

Adhiambo Witlox
Medische afdelingshoofd orthopedie

Opleiding tot Orthopeed

Met de partners uit het MUMC+ onder andere de traumachirurgie, de reumatologie, de plastische chirurgie en de radiologie werd er intensief samengewerkt om binnen het Centrum voor Bewegen de zorg, het onderzoek en de opleiding vorm te geven.

Door de goede samenwerking met regiopartners en academische partners is het gelukt om een regionale opleiding neer te zetten met een interdisciplinair karakter.

De opleiding tot orthopedisch chirurg ROGO Zuid heeft een complete vernieuwing doorgemaakt en is daarmee een voorbeeld opleiding in Nederland geworden. Ook is Peter Feczko aangetreden als nieuwe plaatsvervangend opleider.

Afgestudeerde orthopeden:

First in man studies, ROBIJN en belang CTMR.

Innovatie vraagt om een gestructureerde aanpak. Het uiteindelijke doel van (wetenschappelijk) onderzoek is het bewerkstellen van een gezondheidsverbetering bij de bevolking. Het proces van een idee van een potentiële interventie tot implementatie wordt doorlopen via de stappen translatie, klinische ontwikkeling en inbedding volgens het model “Discovery to Care Spectrum”.

Om dit in meer detail weer te geven zijn Technology Readiness Levels (TRLs) gedefinieerd om aan te geven in welke fase de ontwikkeling van een nieuwe technologie of innovatie zit: hoe hoger het level, hoe dichter je bij het op de markt brengen van de innovatie zit. De 9 TRLs, zijn gegroepeerd in vier overkoepelende fasen, namelijk: (A) onderzoeksfase (TRL 1-3), (B) ontwikkelingsfase (TRL 4-6), (C) demonstratiefase (TRL 7-8) en (D) ingebruikname (TRL 9). De focus van het Center for Translational Mobility Research (CTMR) ligt op de ontwikkelings- en demonstratiefase.

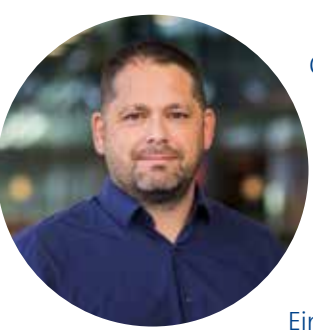
Physician Assistant & verpleegkundig specialist - orthopedie

Als physician assistant (PA) is Ellen Heerdt (aandachtsgebieden “wervelkolom” en “kind”) en als verpleegkundig specialist (VS) is Wiel Wijnen (aandachtsgebieden “kind” en “gewrichtssparende kliniek”) verbonden aan onze afdeling. In 2023 is dit team uitgebreid naar vier personen. Philma Beijers-Drummen is als PA werkzaam binnen het aandachtsgebied “wervelkolom”, zowel op de stadspoli als in de 3e lijns zorg. Daarnaast heeft Ilona Punt haar opleiding tot PA succesvol afgerond en is zij werkzaam binnen de aandachtsgebieden “infectie” en “gewrichtssparende kliniek”.

Vlnr: Philma, Ilona, Wiel en Ellen

CAPHRI verwelkomt Prof. dr. Chris Arts

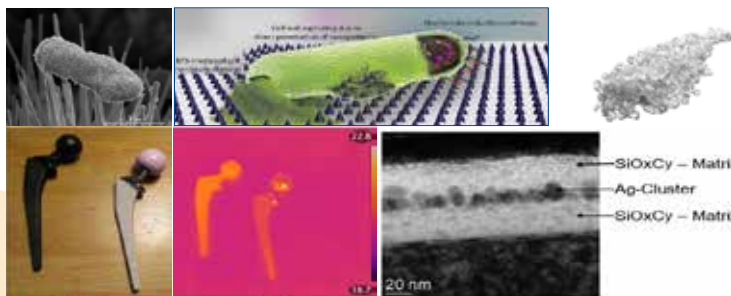

CAPHRI verwelkomt Prof. dr. Chris Arts als nieuwe hoogleraar translationeel biomateriaal onderzoek vanaf 1 december 2023. Naast zijn aanstelling in Maastricht, zal Prof. dr. Chris Arts, sinds 1 januari 2024 eenzelfde hoogleraar positie vervullen binnen het departement Biomedical Engineering van de Technische Universiteit Eindhoven. Prof. Arts ontwikkeld vanuit de afdeling orthopaedie biomaterialen binnen drie klinische indicatie gebieden.

- Preventie en behandeling van infectie met een bijzondere focus op behandeling van antibiotica resistentie
- Behandeling van grote botdefecten middels biomaterialen en additieve manufacturing
- Behandeling van spinale deformiteiten (scoliose)

Alhoewel Prof. Arts binnen het translationeel biomaterialen onderzoek werkt aan materiaal technologische oplossingen voor patiënten zijn er ook fundamentele aspecten in zijn onderzoek “Wat is de meeste optimale manier van bot integratie van een medisch implantaat en welke design parameters hebben hierop de meeste invloed” en Hoeveel draagt een calcium fosfaat biomateriaal bij aan de mechanische stabiliteit van het bot tijdens integratie, remodelering en resorptie van het biomateriaal?”. Welke biologische mechanismen liggen hieraan ten grondslag? En vooral, hoe kunnen we deze mechanismen beïnvloeden?

In zijn functie initieert en consolideert hij verbindingen tussen UM, MUMC+ en TU/e en industriële en academische partners door uitvoering van innovatief, multidisciplinair translationeel onderzoek van biomaterialen via mechanobiologie (van weefsel naar implantaat niveau). Binnen de lopende consortium projecten NWA-ORC DARTBAC <https://nwa-dartbac.nl> en Interreg Vlaanderen-Nederland Prosperos-II <https://prosperosinterreg.eu> acteert hij als projectleider. Additioneel heeft educatie aan chirurgen over toepassing van biomaterialen in de klinische praktijk zijn interesse en zijn inzichten heeft hij gebundeld in praktijkboekjes. www.tobig.eu. Binnen het NWA-DARTBAC project (Dutch Antimicrobial Resistance Technology development and Biofilm Assessment Consortium) zoeken we naar nieuwe technologische oplossingen voor het explosief toenemende probleem van antimicrobiële resistentie (AMR). Het onderzoek richt zich op maatschappelijk bewustwording van AMR en op de ontwikkeling van alternatieven voor traditionele antibiotica, door toepassing van nieuwe materiaaltechnologie. Focus ligt hierbij op voorkoming van aanhechting van bacteriën op implantaten en op het vormen van een biofilm. Om beter te begrijpen hoe bacteriën op een oppervlak groeien, wordt gebruik gemaakt van geavanceerde beeldvormende technieken. Het M4i-instituut van de Universiteit Maastricht speelt hierin een belangrijke rol.

Dankzij intakepoli hebben orthopeden meer tijd voor de patiënt

Maastricht UMC+ heeft graag een zo goed mogelijk beeld van de patiënt en vraagt daarom bepaalde patiëntgegevens uit. Goed registreren blijft voor specialisten vanwege tijdgebrek in de praktijk echter lastig uitvoerbaar. In 2023 is de poli orthopedie een interessante pilot begonnen. Voordat patiënten naar het consult gaan, vult een student samen met de patiënt de basisgegevens in. Dit scheelt kostbare tijd bij de specialist, tijd die nu aan de hulpvraag van de patiënt besteed kan worden.

Patiënten kunnen sinds kort een deel van hun gegevens via mijn.mumc.nl invullen, maar die gegevens worden nu dus ook op de polikliniek uitgevraagd. Omdat de gegevens in het gedigitaliseerde basiszorgpad worden geregistreerd, hoeft de informatie maar één keer te worden geregistreerd en is die vervolgens ook voor andere afdelingen in het ziekenhuis beschikbaar.

Patiënten reageren enthousiast
Uit reacties van de patiënten blijkt dat zij het nuttig vinden dat aandacht besteed wordt aan de registratie. Ze geven aan dat

het voelt alsof de behandeling al een beetje begonnen is wanneer ze samen de gegevens invullen. Daarnaast levert de uitgevraagde informatie bij de specialist direct al interessante gesprekken op, doordat informatie over de achtergrond van de patiënt beschikbaar is, die anders niet bekend was geweest.

Het digitale zorgpad wordt momenteel in het MUMC+ uitgerold en wordt met steeds meer enthousiasme ontvangen door zorgprofessionals en patiënten.

Orthopeed Maarten Janssen: “Door de intake hebben we als artsen beschikking over waardevolle, gedetailleerde informatie die we normaal niet krijgen in de korte tijd van het consult. Denk aan inzicht in werk, gewicht, levenssituatie en ook het gebruik van alcohol, tabak en drugs. Ik ervaar dat het sneller duidelijkheid geeft in relatie tot de klacht. De informatie maakt het makkelijker om in te schatten of het baat heeft de patiënt te verwijzen naar het Vitaliteitsloket, waar gezond leven, eten en bewegen wordt gestimuleerd. Deze manier van gegevens verzamelen levert dus winst in tijd en kwaliteit op.”

Een terugblik op Orthopedie in 2023

Vakgroep Orthopedie

Afdelingshoofd Dr. M.A. Witlox (vanaf 1-6-2023)	Physician assistent mw. Drs. Ph. Beijers-Drummen mw. Drs. E.M. Heerdt mw. Dr. I.M. Punt
Waarnemend afdelingshoofd Dr. T.A.E.J. Boymans	Nurse practitioner W. Wijnen, MANP
Vakgroep voorzitter Prof. Dr. T.J.M. Welting	Research staf Dr. G.G.H. van den Akker Dr. J.J.C. Arts mw. Dr. M.M.J. Caron mw. Drs. E.M.C. Jütten Dr. B. van Rietbergen Ir. Dr. A.K. Roth Prof. Dr. T.J.M. Welting
Orthopedisch chirurgen Drs. M. van den Boogaart Dr. R. ten Broeke (tot 1-10-2023) Dr. T.A.E.J. Boymans Dr. P.J. Emans Dr. P.Z. Feczko Dr. J. Geurts Drs. J. Hermus Dr. E. Jacobs Dr. M.P.F. Janssen Dr. E.J. Peters mw. Dr. H.M. Staal Dr. L. Verlaan Prof. Dr. P.C.P.H. Willems mw. Dr. A. Witlox	Secretariaat mw. L. Liègeois-Bouvier (vanaf 1-5-2023) T. 043 387 50 38 F. 043 387 48 93 E. secretariaat.orthopedie@mumc.nl

Portfolio en Laboratorium voor Experimentele Orthopedie

T. Welting

Het Maastricht UMC+ Laboratorium voor Experimentele Orthopedie is een hoogwaardige orthopedische onderzoeks-omgeving waar een multidisciplinair team van experts innovatief translationeel orthopedisch onderzoek verricht. Het is een plek waar onderzoekers, promovendi en analisten voortdurend de onderzoeksgrenzen verleggen en nieuwe kennis gegenereerd wordt om behoeftes uit de klinische orthopedische praktijk te vertalen naar nieuwe diagnostiek, medicijnen en behandelingen en het ontwikkelen van onderwijs.

Dat gebeurt door de onderzoekers van het laboratorium voor artrose en kraakbeenproblemen, orthopedische infecties, rug- en kinderorthopedie. Het onderzoek gaat van molecuul tot populatie. Het laboratorium is een trotse drager van het predicaat ReumaNederland Research Center of Excellence.

Scan de QR-code voor meer informatie over de facts & figures

kind en bewegen

H. Staal, M. Caron, W. Wijnen, E. Bastings, E. Heerdt, E. Jacobs, M.A. Witlox

Maastricht UMC+ MosaKids Kinderziekenhuis

2023 was een buitengewoon bijzonder jaar voor de kindzorg in het MUMC+. Op 13 april is het Mosa kids kinderzieken huis geopend. Hieraan hebben velen een bijdrage geleverd, in het bijzonder het platvorm voor het kind waar Heleen Staal de kinderorthopedie tegenwoordigd heeft. Het Mosa (Maas) kids staat voor de regionale functie van onze kindzorg en voor onze verbondenheid met het Belgische en Duitse grensgebied. Met Kids accentueren we de centrale positie die kind en familie innemen in alles wat we doen. Op deze manier hebben we alle kindzorg in het MUMC+ een naam gegeven.

Bewegen als basis voor een vitaal en gezond bestaan, hiervoor wordt de basis gelegd tijdens de kinderleeftijd. Kinderorthopedie kan in dit perspectief gezien worden als academische preventie zodat het kinds als volwassene zo optimaal mogelijk kan functioneren. Het fundamenteel/translationeel onderzoek richt zich op de kraakbeen-fase van endochondrale ossificatie. Het begrijpen van deze mechanismen is van groot belang om groeistoornis pathologieën beter te begrijpen, en biedt nieuwe inzichten voor aandoeningen zoals artrose en aanknopingspunten voor de optimalisatie van cel gebaseerde regeneratieve geneeskundetechnieken voor kraakbeen.

De academische groep kinderorthopedie werkt nauw samen met verschillende andere specialisme binnen de kindzorg en de regio. Het formaliseren van deze samenwerkingen zijn een enorme impuls voor de kindzorg op een hoger niveau . De samenwerking met het MMC in veldhoven; A. Besselaar, F. van Douveren en J. Dijsseldonk bestaat uit multidisciplinaire poli's op beiden locaties en versterking van complexe chirurgische ingrepen.

Wervelkolom (Spine)

P. Willems, M. v.d. Boogaart, E. Jacobs, E. Heerdt, Ph. Beijers, M. Vandewall

De TRF Spine wordt gekenmerkt door zorg in netwerken voor kliniek, onderzoek en onderwijs met focus op “De juiste zorg op de juiste plek” De TRF Spine wordt gekenmerkt door zorg in netwerken. Lage rugklachten vormen een enorme maatschappelijke kostenpost, met name door de hoge mate van ziekteverzuim en afkeuringsprocedures. Daar waar in de eerste lijn (Stadspoli) de nadruk gelegd wordt op informatievoorziening, ‘patient empowerment’ en ‘shared decision making’ ter bevordering van functioneren en participeren, wordt bij 2e lijnszorg het accent gelegd op optimalisatie van operatief resultaat bij patiënten met degeneratieve lage rug aandoeningen middels het ‘Better in-better out’ principe en predictiemodellen voor klinisch succes. In de 3e lijnszorg is Scoliose, bij kind en volwassene, van oudsher een speerpunt voor Maastricht UMC+, en functioneert de afdeling Orthopedie als één van de grootste erkende expertisecentra in Nederland. De TRF Spine is qua onderzoek ingebed in de lijn Functioning & Rehabilitation van Research School Caphri. In 2023 werd een grant verkregen van het Academisch Fonds, “ScolioScreen: A randomized controlled study evaluating the efficacy of preventative school screening for early detection of adolescent idiopathic scoliosis”, om de waarde van screenen op scoliose door GGD-artsen op scholen te evalueren. Dit onderzoek zal in 2024 gestart worden.

grant verkregen van het Academisch Fonds, “ScolioScreen: A randomized controlled study evaluating the efficacy of preventative school screening for early detection of adolescent idiopathic scoliosis”, om de waarde van screenen op scoliose door GGD-artsen op scholen te evalueren. Dit onderzoek zal in 2024 gestart worden.

Infectie

J. Geurts, P. Feczko

De TRF complexe prothesiologie/infecties omvat alle klinische zorg, wetenschap, onderwijs en opleiding en de daarop gerichte samenwerkingsverbanden, die gerelateerd zijn aan primaire en revisie chirurgie van het heup-, knie-, enkel- en schouder-gewricht, alsook de prothese-gerelateerde infecties en infecties binnen de Orthopaedie in de breedste zin van het woord (osteomyelitis, septische artritis, spondylodiscitis, etc.).

De afdeling Orthopaedie van het MUMC+ heeft een lang Bestaande traditie en expertise op dit gebied en is door de zorgverzekeraars gelabeld als een expertisecentrum voor deze hooggespecialiseerd zorg, zowel binnen de regio, in samenwerking met de omliggende ziekenhuizen, als ver daarbuiten. Dagdagelijks streven naar betere zorg en innovatie zijn de drijvende krachten hierachter.

Gewrichtssparende- regeneratieve Orthopaedie

P. Emans, T. Boymans, P. Feczko, J. Hermus, M. Janssen, T. Welting

Binnen deze TRF wordt klinisch werk en onderzoek verricht ter voorkoming van artrose op jonge leeftijd. Artrose is een chronische ziekte waarbij er in toenemende mate inferieur gewrichtskraakbeen ontstaat en een versterking van de gewrichtshomeostase plaatsvindt, met chronische pijn tot gevolg. Dit leidt tot een afname van mobiliteit, hetgeen een risico vormt voor andere ziekten. Aangezien artrose op een steeds jongere leeftijd optreedt en mensen in de westerse samenleving steeds ouder worden, is artrose een toenemend maatschappelijk probleem.

Uiteindelijk leidt artrose vaak tot vervanging van het gewricht. Door bovenstaande ontwikkeling worden risicoprofielen, eventuele screening, conservatieve behandeling door o.a. goede uitleg, gewichtsverlies, adequate en wellicht nieuwe pijnstilling en gewrichtsbesparende behandelingen in toenemende mate belangrijk. De gewrichtsbesparende behandelingen zijnde ligamentaire reconstructies, meniscus herstel/vervanging, kraakbeenherstel, distractie en ziekte-modificerende injectie therapieën kunnen onder de noemer regeneratieve geneeskunde vallen. Dit alles met als basis een gezond lichaams-gewicht en levensstijl.

Van Ziekenhuis naar Beweeghuis

T. Boymans, R. Vanwersch

Binnen het Beweeghuis Netwerk, een initiatief van de vakgroep orthopedie, werken medisch specialisten, huisartsen, fysiotherapeuten en beweegcoaches samen. Het doel is patiënten en burgers met (dreigende) beweegklachten zo lang als mogelijk mobiel en zelfredzaam houden.

In 2023 is het Beweeghuis verder gegroeid en geprofessionaliseerd. Dr. Annemieke Fastenau is gestart als projectleider ‘Onderwijs en opleiding’, ze zal zich toeleggen op het ontwikkelen en coördineren van opleiding van zorgprofessionals en patiënteducatie. Dr. Emmelie Hazelzet is gestart als projectleider ‘Samen beslissen bij beperkte gezondheidsvaardigheden’ met hulp van een subsidie van het Zorginstituut. Haar focus ligt op het betrekken van patiënten bij het ‘samen beslissen’ proces, in het bijzonder mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden. In de loop van 2023 werd een subsidie verworven vanuit ZonMW in het kader van een ‘voorbereidende doelmatigheidsstudie’. Hiertoe werd een samenwerking gestart met de vakgroep Health Services Research welke expertise heeft in het verrichten van doelmatigheidsonderzoek. Tot slot werd in 2023 het Beweegonderzoekfonds Limburg gelanceerd. Op de Stadspoli werden 4.621 consulten verricht. Er werden ruim 660 patiënten verwezen naar de fysiotherapeutische netwerken en 60 patiënten naar het Beweeg Bewust programma van Maastricht Sport.

Facts & figures

